

IL-BALLUT TAL-WARDIJA

SIT PROTETT

Kont taf?

Il-ballut fiż-żona huwa stmat li għandu bejn il-500 u 1000 sena, jista' jkun iktar, u huwa fost l-eqdem u l-akbar siġar fil-Gżejjer Maltin.

Deskrizzjoni

- Il-Ballut tal-Wardiya jinsab fl-inħawi ta' San Pawl il-Baħar u jagħti fuq il-Bajja ta' San Pawl. Din iż-żona tgawdi provvista ta' ilma ġieri minn għajn fiż-żona, speċjalment dik magħrufa bħala Għajn Ballut.
- Huwa kkaratterizzat minn fdal ta' bosk qadim tal-ballut (*Quercus ilex*) li kien jikber fl-inħawi b'mod naturali.
- Hemm ukoll masġar koniferu żgħir, imsejjes l-aktar fuq iż-żnuber (*Pinus halepensis*).
- Iż-żewġt imsaġar huma mdawra b'art agrikola u xagħri.

Il-balluta - *Quercus ilex*

Iż-żnuber - *Pinus halepensis*

Ekoloġija u importanza

- Il-fdal ta' bosk tal-ballut, li huwa fiħ innifsu rari u prezzjuż, fiħ ukoll għadd ta' speċi ta' siġar rari u mhedda, bħall-alaternu (*Rhamnus alaternus*) u r-riħan (*Myrtus communis*), kif ukoll iż-żebbuġ (*Olea europaea*), id-deru (*Pistacia lentiscus*) u l-ħarrub (*Ceratonia siliqua*), li wħud minnhom huma tabilhaqq qodma.
- Is-sit huwa għani wkoll fil-faqqiegħ, fungi oħra u likeni, li l-biċċa l-kbira minnhom jikbru biss f'dan il-fdal ta' bosk jew fdalijiet ta' bosk oħrajn, u b'hekk huma rari u vulnerabbli ħafna, b'firxa limitata fil-Gżejjer Maltin.
- Il-fawna fiż-żona hija wkoll partikulari u estremament vulnerabbli għal darbha tiddependi fuq l-għata permanenti tal-bosk.

- Il-bosk iħaddan ukoll invertebrati rari u vulnerabbli ħafna, inkluż numru ta' speċi endemiċi, jiġifieri speċi li jinsabu biss fil-Gżejjer Maltin. Ħafna speċi jgħixu midfuna fil-ħamrija, taħt weraq niexef, fi friegħi mejta tas-siġar, taħt il-qxur taz-zkuk tas-siġar jew taħt il-ġebel niedi.
- Ix-xagħri taż-żona huwa importanti ħafna għal għadd ta' pjanti rari, mhedda u/jew endemiċi, kif ukoll pjanti b'firxa limitata fil-Mediterran, inkluża l-orkida piramidali ta' Malta (*Anacamptis urvilleana*), li hija endemika.

Theddid

- Is-sit huwa mhedded min-nirien mhux ikkontrollati fuq art agrikola li jistgħu jeqirdu s-siġar qodma.
- Huwa wkoll mhedded mir-rimi ta' skart u attivitajiet illegali oħra.

L-alaternu - *Rhamnus alaternus*

